

■ Нефармат

НАВАГОДНЯЯ ТЭМА

Пра снег я ўжо напісала. Мінумым разам. Як толькі напісала, ён канчаткова знік з твару нашай брэсцкай зямлі. Усё цяпер чорнае, панурае, амаль як у паэты: «У акне слата, і ў душы — там і там бязлюдна...» Але ж хутка Новы год! Свята ўсё роўна прываецца рознымі прываімі ў дамы, офісы і душы. Дзяды Марозы танцуюць са сваімі Снягуркамі па мокрым асфальце. Іх сядзібы цяпер паадкрывалі не толькі ў кожным горадзе, але, здаецца, і ў кожным другім аграгарадку.

Паводле агентурных дадзеных, гэтым фактам не асабліва задаволены наш самы галоўны, адзіны сапраўдны, афіцыйна зацверджаны пушчанскі Дзед. Ён мае рэзідэнцыю, світу, паўнамоцтвы, міжнародныя абавязачы і многае іншае. Ну, напрыклад, хто мае права аддаць каманду пагранічнікам прапусціць Новы год праз мяжу? Толькі ён. Хто можа сустрэцца замежных калег і ладзіць для іх як пратакольныя, так і нефармальныя мерапрыемствы? Зразумела, гаспадар пушчанскай рэзідэнцыі. Ён і ладзіць. Да яго прыезджалі многія: і барадаты чараўнік з Вялікага Усцого і фінскі весялун Ёлупукі.

Імя апошняга, дарэчы, дакладна перакладаецца як «калядны казёл». Дык вось гэты рагаты таварыш, паводле тых жа агентурных дадзеных, але не вельмі дакладных, бо агентна выступала Баба Яга, падчас візиту так захапіўся дэгустацыяй «пушчанкі»... У данясенні не было падрабязнасцяў, вядома толькі, што на выніковы брыфінг да журналістаў ён выйці не здолеў. Але праблему з гэтага рабіць не сталі. Тэрмінова апра-

лі ў касцюм каляднага казла вадзіцеля апошняга, той і вымавіў колькі пратакольных слоў. Словам, абшылося. Ды такія справы, згадзіцца, пад сілу саліднай установе, а не камандзе перасоўных вагончыкаў, якіх у кожным горадзе назвалі сядзібамі альбо домікамі местачковага Дзеда Мароза.

«Цяпер такі свет, што ўсё вырашаюць грошы», — сказала мне адна з апошніх жыхарак далёкай пушчанскай вёсачкі. А гэта і ёсць самая дакладная рэальнасць: сэнс камерцыйных праектаў, якімі і з'яўляюцца навагоднія сядзібы. Бо ля кожнай пазначаная цана за ўваходны білет. «Дык і там жа не задарам» — скажа нехта пра памесце галоўнага навагодняга персанажа. Ну і замежныя Ёлупукі, Санта Клаўсы, трэба думаць, не на грамадскіх пачатках дораць казку дарослым і дзецям. За казку трэба плаціць. Таму давадзецца змірыцца сапраўднаму Дзеду з паяўленнем мноства двойнікоў. У рэшце рэшт не ўсе могуць дазволіць сабе паехаць у пушчу на святы, а крышачку казкі хочацца калі не ўсім, то многім. Як і калядных падарункаў.

Падарункаў нам цяпер прапануецца багата. Кітайская мясцовае прамысловасць пастаралася. Не толькі вялікія гандлёвыя прадпрыемствы, але і любы газетны кіёск ужо падрыхтаваў цэлыя паліцы не вельмі патрэбнай, але яркай і даволі прывабнай драбязы. Пакуль аўтар гэтых радкоў гартава свежыя газеты ў магазіне «Прэса», я ўгаварылі купіць пластмасавую ёлачку на батарэйцы за чатыры з капейкамі. Маладая гаварлівая прадавец усміхалася: «Каму-небудзь абавязкова спатрэбіцца для падарунка». Давялося пагадзіцца. Успомніла, што дачка пойдзе павіншаваць малага хрэсніка, дык у дапаўненне да іншых па-

рункаў ёлачка, якая мільгае, самае тое.

А пра пёўня як сімвал будучага года кітайскія вытворцы паклапаціліся, мусіць, з вясны. Бо розных куранта-пёўнікаў, іншых цацак на гэту тэму — і заводных, і на батарэйках — вочы разбгаюцца. Зайшла ў краму тканін, там ёсць сурвэткі, ручнікі з пёўнямі. «Ручнік з пёўнямі» — няўжо ў Кітаі Булгакава чыталі? — першае, што прыйшло ў галаву. Не, там проста камерцыйная думка працуе, як электронная машына. А мы многа думаем, разважаем, асэнсоўваем, таму і адстаём. Па гэтай прычыне і пёўнікі ў нашых магазінах прыгожыя, яркія, рознакаляровыя, ды не свае. Нашы ў дварах руплівых вясковых гаспадынь ходзяць як прататыпы, мадэлі будучых сувеніраў.

Адзін кобынскі пёўня адзначыўся нядаўна на зусім высокім узроўні. Не верыце? На прамую лінію да губернатара ў мінулы суботу пазваніла жанчына са скаргай на зачынены магазін. Як стала зразумела потым, гаварыла не ў хаце, на вуліцы, цяпер такія тэлефонныя апараты, што дазваляюць. Было чуваць, што заяўніца трохі хвалюецца: усё ж з першай асобай размаўляе. У нейкі момант узнікла паўза... якую запоўніла гучнае і выразнае «Ку-карэ-ку!». Любы рэжысёр паазайздросціць. Певень нібы хацеў дапамагчы гаспадыні завастрыць праблему, узмаціць экспрэсію. І здолеў. Усе, хто сядзелі ў зале, ажывіліся і распыліліся ў добрых усмешках. І тут жа пра сябе ўспомнілі пра Новы год. Бо рэклама і гандаль ужо даўно і трывала пасялілі гэтага гарластага персанажа ў нашу падсвядомасць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yackevich@zviazda.by

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	9.27	16.50	7.23
Віцебск —	9.24	16.32	7.08
Магілёў —	9.16	16.40	7.24
Гомель —	9.05	16.45	7.40
Гродна —	9.41	17.07	7.26
Брэст —	9.33	17.16	7.43

Месяц

Апошняя квадра
21.12—28.12.
Месяц у сузор'і Шалей.

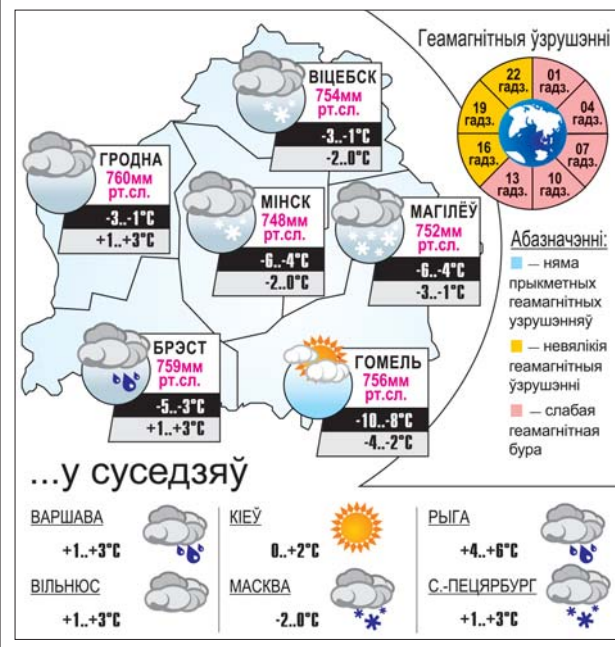
Імяніны

Пр. Ганны, Ефрасіні, Аляксандра, Васіля, Сцяпана, Уладзіміра, К. Зянона, Францішка.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

ЗАЎТРА

■ Факт

І дамы запрашалі кавалераў...

У рамках дабрачыннай навагодняй акцыі «Нашы дзеці» ў Магілёве прайшоў традыцыйны кадэцкі бал.

Гэта падзея адна з самых яркіх у святочным календары абласных мерапрыемстваў. Выхаванцы абласнога кадэцкага вучылішча і дзяўчкі з Магілёўскага дзяржаўнага абласнога ліцэя №2 і студыі эстраднага танца «Эдэльвейс» цэнтра творчасці «Эверэст» болей чым на гадзіну ператвараюцца ў сапраўдных дам і кавалераў. Пад чароўныя гукі паланэза прыгожыя пары кружаць па прасторнай зале каля навагодняй ёлкі, і іх твары свецяцца ад шчаслівых усмешак. Мерапрыемства праводзіцца ў самых лепшых традыцыях старадаўніх афіцэрскіх балаў з захаваннем асноўных элементаў этыкету. Яго праграма складаецца з тагачасных гульняў, танцаў, спеваў святочных песень, карагодаў з гасцямі мерапрыемства. Падчас адкрыцця балу прагучалі творы кампазітараў XIX стагоддзя ў выкананні народнага камернага ансамбля «Элегія» магілёўскай дзіцячай школы мастацтваў №4.

Павіншаваць дзяцей завіталі прадстаўнікі кіраўніцтва вобласці, рэспублікі, праваахоўных органаў, адукацыі, Беларускага. Намеснік міністра спорту і турызму Аляксандр Дубкоўскі падарыў кадэтам спартыўныя касцюмы і сертыфікат на наведванне забаўляльнага цэнтра «Фрыстайл» у Мінску. Начальнік упраўлення адукацыі Магілёўскага аблвыканкама Уладзімір Рыжкоў перадаў гукаўзмацняльную апаратуру на суму звыш 6 тысяч рублёў, начальнік УУС аблвыканкама Аляксандр Кавальчук прэзентаваў каларовы прынтар, а намеснік начальніка Магілёўскай мытні Людміла Шавярдак уручыла салодкія прысмакі да навагодняга стала.

Нэллі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Даты

Падзеі

Людзі

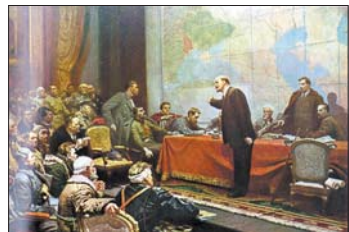
22 СНЕЖНЯ

1331 год — 685 гадоў з часу бітвы на рацэ Акмені (прыток р. Юры ў Літве) паміж войскам Вялікага Княства Літоўскага і рыцарамі Тэўтонскага ордэна. Бітва увайшла ў гісторыю як Акменская. Рыцары, якія ўварваліся на тэрыторыю племені жмудзінаў, рабавалі і забівалі насельніцтва. Жмудзіны звярнуліся па дапамогу да вялікага князя літоўскага Гедыміна, які сабраў войска з літоўскіх, полацкіх і наўгародскіх дружын і выступіў у паход. Па-майстэрску пастроішы свае рады, Гедымін пасля жорсткага рукапашнага бою разбіў рыцараў і пагнаў іх з захопленых земляў. Мясцовае насельніцтва, гвалтоўна ўключанае ў тэўтонскае войска, перайшло на бок Гедыміна. Акменская бітва часова прыпыніла нямецкую агрэсію супраць Вялікага Княства Літоўскага.

1596 год — 420 гадоў з часу нараджэння Сігізмунда Лаўксміна, беларускага філосафа, тэолага, літаратара. Скончыў Віленскі ўніверсітэт. Выкладаў рыторыку ў Полацку, паэтыку ў Нясвіжы, філасофію ў Віленскім універсітэце, а таксама тэалогію і кананічнае права ў Вільні, Полацку, Пінску. Быў рэктарам Полацкага калегіума, віцэ-рэктарам Віленскага ўніверсітэта, наведваў афіцыйнай місіяй Рым. Займаўся грэчаскай мовай, тэорыяй літаратуры, ма-

ральной філасофіяй, музычнай і літаратурнай творчасцю. Аўтар першых айчынных падручнікаў па грэчаскай мове, музыцы, рыторыцы. Памёр у 1670 годзе.

1920 год — адбыўся VIII Усерасійскі з'езд Саветаў, на якім быў прыняты Дзяржаўны план электрыфікацыі Расіі (ГОЭЛРО). Гэты план, які распрацоўвала Дзяржаўная камісія па электрыфікацыі краіны, створаная за год да гэтага, быў разлічаны на 10—15 гадоў і прадугледжваў карэнную рэканструкцыю народнай гаспадаркі на базе электрыфікацыі. Былі

пабудаваны буйныя прадпрыемствы, 30 раённых электрастанцый, у тым ліку дзесяць ГЭС, агульнай магутнасцю 1,75 мільёна кілават і гадавой выпрацоўкай 8,8 млрд кілават. Да 1931 года план у асноўным быў выкананы.

Было сказана

Янка СІПАКОЎ, паэт, праязік:
«Навошта мне кропля
Твайго неспакою,
Калі ў гэтай кроплі —
Мора спакою».

УСМІХНЕМСЯ

Блін! Яшчэ толькі 22 снежня, а выпіўка да Навага года ўжо тры разы куплялі!

Зайшлі з сынам у краму па малако і хлеб. Ён да шакаладак — то адну возьме, то іншую. Я яму ціха:

— Пакладзі на месца і адвядзі ад вітрыны!

Рэакцыя — нуль! Тады я гучна на ўсю краму:

— Малады чалавек, пакладзіце ўсё на месца, а то адміністратара паклічу!

Адзін хлопеч на выхадзе выпусціў бутэльку піва з-за пазухі, другі падавіўся каўбасой, трэці пачаў вытрасаць цукеркі з кішэняў...

І толькі мой сын спакойна працягваў выбіраць шакаладкі.

Бацькі паставіліся да маёй дзяўчыны як да роднай дачкі.

Адрозны сталі шукаць ёй нармальнага хлопца.

Малюнак Аляксандра КАРШКЕВІЧА.